

- 3 $\Leftrightarrow$ numeroiden summa on jaollinen 3:lle
- 4 $\Leftrightarrow$ 2 viimeisen numeron muodostama luku on jaollinen 4:llä (100 = 25 \cdot 4)
- 5 $\Leftrightarrow$ viimeinen numero on 0 tai 5
- 6 $\Leftrightarrow$ luku on jaollinen 2:lla ja 3:lle
- 8 $\Leftrightarrow$ 3 viimeistä numeroa on jaollinen luvulla 8 (1000 = 125 \cdot 8)
- 9 $\Leftrightarrow$ numeroiden summa on jaollinen luvulla 9
- 10 $\Leftrightarrow$ viimeinen numero = 0
- 12 $\Leftrightarrow$ luku on jaollinen luvulla 3 ja 4 (12 = 3 \cdot 4, \text{my} (3,4) = 1)

7. Alkuluvut

Seuraavassa luvut ovat porttineisiä kokonaislukuja $(1, 2, 3, \dots)$

lää, luku p (≥ 2) on alkuluku (prime) $\Leftrightarrow p$ on jaollinen vain luvulla 1 ja p

Alkuluksija: 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, ...

lause luku n on alkuluku jos mitään alkuluvusta p joille $p < \sqrt{n}$ ei ole luvun n tekijä

Esim. Onko 347 alkuluku?

Ratk. $\sqrt{347} \approx 18,6 \Rightarrow$ riittää tutkia jollain alkuluvulla 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17 (7 kpl)

Mitään p alkuluvusta ei ole luvun 347 tekijä $\Rightarrow$ 347 on alkuluku

Esim. $180 = 10 \cdot 18 = 2 \cdot 5 \cdot 2 \cdot 9 = 2 \cdot 5 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 = 2^2 \cdot 3^2 \cdot 5$

lause (aritmetiikan peruslause) jokainen luku $n > 1$ voidaan esittää alkulukujen tulona täsmälleen yhdellä tavalla

$$n = p_1^{a_1} \cdot p_2^{a_2} \cdot \dots \cdot p_k^{a_k}$$

missä p_i :t ovat keskenään erisuuria alkulukuja ja $a_i \in \mathbb{Z}_+ = \{1, 2, 3, \dots\}$

Esim. $\begin{cases} 270 = 27 \cdot 10 = 3^3 \cdot 2 \cdot 5 = 2 \cdot 3^3 \cdot 5 \\ 612 = 2 \cdot 306 = 2 \cdot 3 \cdot 102 = 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 34 = 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 17 = 2^2 \cdot 3^2 \cdot 17 \end{cases}$

$\Rightarrow \text{my} (270, 612) = 2 \cdot 3^2 = 18$ (pienin eksponentti joko on molemmilla luvuilla)

$\text{my} (270, 612) = 2^2 \cdot 3^3 \cdot 5 \cdot 17 = 3180$ (suurin eksponentti joko on jommassa kummassa)